

Severní Chorvatsko.

Istrie. Istrie je název pro největší poloostrov v Jaderském moři o rozloze 2 820 km². Nachází se v nejzápadnější části Chorvatska, vytváří jej trojúhelník mezi řekou Dragonja, mysem Kamenjak a pohořím Učka. V uvedeném uzemí žije cca 200 000 obyvatel. Správním střediskem je město Pazin s 9 000 obyvateli, největším městem Pula s 82 000 obyvateli. Západní část poloostrova tvoří členité pobřeží o délce 240 km, kde je soustředěno nejvíce ubytovacích zařízení. Tato oblast je nejnavštěvovanější v celém Chorvatsku. I v době válečného konfliktu zde turisté využívali nepřeberné možnosti nabízejících se rekreačních služeb. Pro ty, kdo vyhledávají živější místa s obchody, restauracemi, nočními kluby, hudební produkce a další zábavné podniky se západoistrijské přímoří stalo ideálním místem pro jejich dovolenou. Jednotlivé turistické zóny na sebe navazují a vytvářejí nejrozsáhlejší letoviska, která nabízejí i všestranné sportovní vyžití. Spojení mezi letovisky zajišťují časté autobusové spoje nebo v některých místech vyhlídkové turistické vláčky. Východní část pobřeží s délkou 203 km se rozprostírá od Medulinu po Opatiji. Dlouholetá tradice, pohostinnost a pracovitost obyvatel, to je důvod dnešní vysoké úrovně turistického ruchu. Bezesporu svůj díl má i nejkratší vzdálenost na Istrii ze západní i střední Evropy. Istrie v letních měsících má velmi příjemné klima. Průměrná teplota je nižší než v jiných lokalitách - dosahuje 26°C, teplota mořské vody též nedosahuje hodnot jižních částí. V zimních měsících zde bývá chladno až nevlídno, zvláště při dlouhotrvajícím dešti za větru bóry. Poloostrov je zelenou oázou, až k samému moři sahají borové lesy. Dubové a vřesové stromy pokrývají kopcovitý terén ve vnitrozemí. Nejvyšší hora na Istrii Učka měří 1396 m.n.m., nejdelší jeskyně je Morfanská jama s délkou přes 2 km, nejhlubší propast Rašpor-Čičarija s 360 m a nejdelší řeka Mirna s 32 km vodního toku.

Brijunské ostrovy. Na západní části Istrijského poloostrova severozápadně od Puly leží ve Fažanském průlivu 13 ostrovů a ostrůvků, kterým se též říká Brioni. Celková plocha souostroví je 7,4 km². V roce 1983 byly vyhlášeny národním parkem s rozlohou 36 km² včetně přilehlého moře. Souostroví je charakterizováno autochtonními lesy nízkých jehličnanů – makchie. Největší z ostrovů Veli Brijun byl osídlen již v prehistorických dobách, jak o tom svědčí nalezené kamenné a kovové nástroje. Ve druhém století před naším letopočtem ovládli ostrovy Římané, později si zde začali budovat přepychová letní sídla. V roce 1893 koupil ostrovy rakouský velkopodnikatel Paul Kuppelwieser, který byl i ředitelem oceláren ve Vítkovicích. Využil zájmu rakouské aristokracie o Jadranské pobřeží a začal na ostrovech budovat luxusní lázeňská střediska. Přepychové hotely, jízdárny, tenisová a golfová hřiště, restaurace, kasino, přivedl z pevniny vodovod, telefonní kabel a další vymoženosti té doby. Založil na ostrovech parky a zahrady, postavil silnice a cesty. Záhy se ostrovy staly místem rekreace a odpočinku nejzámožnějších Evropanů a panovníků. Po první světové válce a po smrti majitele, se ostrovy staly terčem intrik a nešťastných náhod, včetně ničivých požárů. Jisté kruhy nepřály rozkvětu ostrovům a o konkurenci známým letoviskům v Itálii a ve Francii. Pokud něco funkčního na ostrovech zbylo, bylo poničeno za druhé světové války. Teprve bývalý jugoslávský prezident Josip Broz Tito v roce 1947 rozhodl o obnově luxusních turistických zařízení. Několik desítek let byly ostrovy běžně nepřístupné a sloužili k rekreaci politických špiček a k návštěvám elity ze spřátelených zemí. Tito na ostrově založil i zoologickou zahradu. Brioni se staly místem konání oficiálních státnických jednání, ale i tajným odpočinkem některých vládních představitelů z celého světa. Dnes vedou na ostrovy lodní spoje z Puly a z Fažany. Při návštěvě je nutné počítat se zaplacením vstupného ve výši cca 8,- DM při individuální turistice, skupiny mají slevu. Prohlídky se pořádají s doprovodem odborných průvodců. Na ostrovech nabízejí své služby tři luxusní hotely. I dnes

je ubytování vyhrazeno jen movitější klientele. Na ostrovech je zákaz provozu motorových vozidel. Na ostrově Veli Brijun lze nalézt mnoho pamětihodností a archeologické vykopávky z římského a byzantského období, komplexy lze objet na kole nebo elektrickým vláčkem, ale i projít pěšky.

Medusin. Původně rybářská osada na jižním výběžku Istrijského poloostrova vzdálená 10 km od Puly. Členitý medulinský záliv s malými ostrůvky je vhodný pro vyznavače vodních sportů a rybáře. Překrásná oblázková pláž dlouhá 2 km láká místní rekreanty. Před paprsky sluníčka se lze přes den schovat v přilehlém borovicovém lese. Při pobřeží jsou usazeniny léčivého bahna, které léčí revmatismus. V Medulinu a okolí byly vystavěny nové moderní turistické objekty s kompletními službami. U nedalekého poloostrovní Vižula lze na mořském dně spatřit obrysové zdivo starých římských staveb.

Poreč. Nejnavštěvovanější a největší turistické středisko na západním pobřeží poloostrova Istrie. Mírně zvlněná krajina s borovými a dubovými lesy, sady s olivami a nekonečně dlouhé řady vinohradů, to vše lemují starobylé město. V jeho historickém jádru jsou cenné stavební památky zachycující vývoj z jeho 2.000 let. Nejvýznamnější kulturní památkou je Eufrasiova bazilika ze 6. století, jedná se o ojedinělé světové dílo byzantského umění. V bazilice se dochovaly překrásné mozaiky, některé fresky jsou vykládány drahými kameny a perletí. V Poreči je mnoho dalších zajímavých historických staveb z románského a gotického období. Moderní turistická střediska jsou vybudována na členitém pobřeží kolem lagun. Rekreční centra tvoří samostatné prázdninové vesničky, které jsou navzájem propojeny. Celková kapacita lůžek zde dosahuje 120.000. V blízkosti cca 5 minut jízdy lodí z přístavu nabízí ubytovací služby i rekreační zařízení na ostrůvku sv. Nikola.

Pula. Pula je největší a nejstarší město s důležitým přístavem na jihozápadním výběžku Istrijského poloostrova. Pula je i nejvýznamnějším hospodářským a dopravním střediskem Istrie. Na členitém pobřeží a ostrovech kolem města byla vybudována četná turistická střediska. Ve městě se zachovalo několik jedinečných stavebních památek z dob římské a benátské nadvlády. Mezi nejznámější patří Koloseum, mohutný elipsovité amfiteátr z 1. století, antický chrám Augusta a Romy, bazilika sv. Marije Formoze, vítězný oblouk Sergiů. Rabac Původně rybářská a námořnická obec na východním pobřeží Istrijského poloostrova se stala rušným turistickým letoviskem u stejnojmenné zátoky. Oblázkové a skalnaté pláže jsou upravené, nad nimi ve svazích jsou citlivě umístěny moderní hotely a apartmány. V okolí jsou k dispozici i campy. Středověké hornické městečko Labin, jehož historické jádro se stalo městskou rezervací, můžete navštívit starou horskou stezkou. Chůze by vám neměla trvat déle než 1 hodinu.

Rovinj. Městečko s bohatou historií leží na západním pobřeží Istrijského poloostrova. Terasovitá výstavba starého města s dominantní zvonící kostela sv. Eufemie původně stála na ostrůvku, který byl v roce 1763 spojen násypem s pevninou. Rovinj, městečko s 11 000 stálými obyvateli se v letních měsících mění v živé a rušné letovisko. Lesnaté pobřeží a dva přilehlé ostrovy Crveni otok a Sveta Katarina jsou cílem tisíců turistů.

Umag. Středověké město na západním pobřeží poloostrova Istrie, s průmyslovou zónou a přístavem. Mezi borovými lesy jsou rozptýleny moderní hotely, bungalovy a množství restauračních, obchodních a zábavních center. V Umagu se konají tenisové turnaje ATP. Okolní turistická střediska jsou s městem spojena malým vláčkem a živý ruch zde trvá 24 hodin denně. Na mírných svazích v okolí se pěstuje vinná réva, na políčkách ovoce a zelenina.

Vrsar. Přímořské letovisko na západním pobřeží Istriie. Historické jádro města se rozkládá na pahorku nad mořem, kde vyniká stará zvonice a zámek. Město bylo chráněné středověkým opevněním a jeho nejstarší památkou je románská bazilika z 12. století. Hotely jsou postaveny podél zátoky s výhledem na malé zelené ostrůvky. Jižně od města se do pevniny zařezává Limský záliv 9 km dlouhý a až 600 m široký. V zálivu žije mnoho druhů ryb a pěstují se zde ústřice a slávky jedlé. Dary moře je možné ochutnat v přílehlých restauracích. Na okraji zálivu leží zalesněný ostrov Koversanda, od roku 1961 nejznámější naturistické středisko v Chorvatsku. Dnes se jeho služby včetně ubytování v kempu rozšířily i na přílehlou pevninu.

Kvarner. Příznačně se tato oblast nazývá přímoří, ostrovy, pohoří. Kvarner je vymezen částí východního pobřeží Istrijského poloostrova s Opatijskou riviérou přes Rijeku, Crkvenicu, po Klenovicu, s pohořím Gorského kotaru. Dále Rijeckým zálivem a Kvarnerským zálivem s ostrovy Krk, Rab, Cres, Lošinj a jejich přílehlými ostrůvky. Některé údaje určují do Kvarneru další lokality, toto vymezení vychází z působnosti Primorsko-goranského županství. Rozloha uvedené oblasti se uvádí 3.582 km² s 325.000 obyvateli. Správním městem župy je Rijeka s 165.000 obyvateli. Nejvyšší vrcholy jsou Bjelolasica 1.534 m, Risnjak 1.528 m a Snježnik 1.506 m, největším jezerem je Vranské jezero 5,75 km² na ostrově Cres, největší ostrovy Cres a Krk o stejné výměře 406 km².

Příjemné středomořské podnebí, pestrá vegetace a romantické prostředí lákalo již v 19. století turisty do míst, která se stávala rok od roku vyhledávanější zvláště aristokracií z tehdejšího Rakouska-Uherska. Opatija, Lovran, Lošinj, to byla již v minulém století místa, která znamenala v začátcích turistiky pojem. Na přelomu 19. a 20. století v každém větším městečku v přímoří i na ostrovech byl již postaven hotel. Největšího rozmachu výstavba turistických zařízení dosáhla v 60 a 70 letech. V té době se v oblasti Rijeky, Bakar, Kraljevice a Omišalje začali budovat a rozšiřovat přístavy, rafinérie, koksovny a další průmyslové podniky. I když v současné době došlo k omezení výroby, k omezení překládání a zpracování ropy, uhlí, rud a dalších surovin, přesto je blízká oblast touto průmyslovou výrobou negativně ovlivněna. Stát každoročně vynakládá nemalé částky na ozdravení prostředí a jeho asanaci. Pro čištění moře, odpadů, kalů a nánosů disponuje Rijeka a okolí s 6 speciálně upravenými loděmi. Pravidelně se provádí odběry mořské vody k analýzám. Výsledky uvádějí vysokou čistotu, voda stále dosahuje nadprůměrné sanitární hodnoty, mimo velkých přístavů.

V osadách a městech Kvarneru se na každém kroku můžete setkat se staletou historií, stavebními památkami, lidovou architekturou a věhlasnými knihovnami. Květena čítá více než 2.700 druhů, mezi nimi se vyskytují velice vzácné a endemické rostliny, čímž se řadí mezi nejbohatší lokality Evropy. V Kvarneru žije velké množství živočichů, mořské vody jsou bohaté na pestrý výskyt ryb. Možnosti sportovního vyžití jsou rozmanité - plavání, potápění, rybolov, pěší turistika, horolezectví, cyklistika a další i extrémní sporty.

V Národním parku Risnjak, který je součástí Gorski kotar /Horský kraj/ se lze setkat s četnými druhy zvířat, z nichž mnozí jsou již v Evropě vzácné, jako medvěd nebo rys. Skalnaté vrcholy kopců jim skýtají dostatečný úkryt a hojnost potravy husté lesy s mamutími 45 m vysokými kmeny jedlí.

Pohoří Velebit chrání přímořská lázeňská střediska před chladným severským vzduchem a tento vápencový masiv je i mezinárodní rezervací biosféry. Významné jsou krasové jevy, zvláště speleology láká Lukova propast s hloubkou 1.335 m, která se řadí mezi nejhlubší propasti světa.

Příznivé klimatické podmínky a bujná středozemní vegetace umožňují celoroční rekreační pobyty. Průměrná roční teplota činí 15°C a na ostrovech je mnohem vyšší. V zimních měsících se lze věnovat lyžování v horských oblastech jen několik km od moře. Kvarner pro malou vzdálenost ze střední Evropy a výhodnou dopravní i cenovou dostupnost bývá nejčastějším místem rekreace českých turistů.

Bakar. Průmyslové město na konci Bakarského zálivu, vzdálené 15 km JV od Rijeky. Původně středověké město rozložené ve svahu, nad ním se vypíná hrad šlechtického rodu Frankopanů ze 16. století, který byl několikrát přestaven. Lokalita není vhodná kvůli průmyslové zóně k rekreaci, nabízí se zde možnost jen jako výletní místo. V městě je námořní muzeum.

Barbat. Dlouhá, rozptýlená osada podél komunikace spojující Mišnjak s městem Rab, na jižní straně ostrova Rab. Nabízí přes 3.000 turistických lůžek. V obci mají k dispozici všechny základní turistické služby, hlavně jsou zaměřeny na milovníky nautiky. K tomu odpovídá vybavení obchodů, lodním zařízením včetně loděnic pro opravy motorových člunů a jachet. V loděnicích mají pohyblivý jeřáb s nosností do 30 tun. Barbatski kanál odděluje městečko od úzkého a dlouhého ostrůvku Dolin, kanál je vhodný pro surfování. V okolí jsou oblázko-písčité pláže.

Baška. Městečko s bohatou historií, ležící v jihovýchodní části ostrova Krk. Tradiční letovisko s přístavem rozložené po celém pobřeží rozlehlé zátoky. Původní osada byla založena za Římské říše, ve městě se dochovalo několik středověkých staveb. Dvě městské ulice nesou jména českých občanů, kteří se zasloužili o rozvoj tamějšího cestovního ruchu. Emil Geistlich, majitel nakladatelství, který nechal v roce 1911 postavit hotel Baška a lékařka Čermáková, která v městě žila a propagovala místo jako léčebné lázně. Písčité a místy oblázková pláž s délkou větší než 2 km má příhodný vstup do moře vhodný i pro děti. V širším okolí se nalézá několik desítek osamělých dalších pláží. Turistická zařízení jsou zastoupena ve všech kategoriích. Z přístavu je spojení trajektem s Loparem na ostrově Rab. Za městem najdete rozsáhlý nudistický kemp. Místem častých výletů bývá blízký ostrůvek Prviči s příjemnými plážičkami.

Brigit. Horská obec 7 km vzdálená od města Selce. U osady nás upoutají ruiny bývalého hradu, stejně tak zbytky důmyslného opevnění celé obce. V kostele sv. Petra a Pavla se nacházejí vzácné obrazy, například od malíře Palmy il Giovana. Bribir je též výchozím místem za poznáním divoké přírody, hlavně pro vyznavače horské turistiky.

Cres – ostrov. Západním směrem položený ostrov v oblasti Kvarneru o ploše 406 km², s nejvyšším místem - vrch Sis 650 m.n.m. Ve střední části Cresu se rozkládá sladkovodní Vranské jezero o rozměru 5,5 km², s 2,300.000 m³ pitné vody. Nejhlubší místo jezera je 74 m pod úrovní moře a hladina 13 m nad mořem. Do této přírodní „cisterny“ stékají dešťové vody povrchovými kanálky a podzemními krasovými systémy. Jeho kvalitní voda zásobuje obce pitnou vodou od roku 1953 jak na ostrově Cres, tak i Lošinj. Oblast Vranského jezera byla v roce 1983 vyhlášena ornitologickou rezervací, v jezeře je přísný zákaz koupání. Ostrov je spojen celoročně trajektovou dopravou s pevninou. U obce Osor byl vybudován otočný most, který spojuje ostrovy Cres a Lošinj, vzdálené od sebe 11 m širokou úžinou, kterou prokopali příslušníci ilyrského kmene Liburnové. Ti zde vybudovali i několik desítek opevněných strážných míst. Později byl Cres ovládnut Římany a 8. století patřil Benátkám /1000 – 1797/. Na ostrově žije velmi vzácný druh ptáků, bělohlavý sup.

Cres. Městečko uprostřed stejnojmenného ostrova, které je správním a kulturním centrem. Rozprostírá se podél chráněného Cresského zálivu. Město s 2.500 obyvateli je tvořeno starobylym centrem a navazujícími novými částmi Malin a Grabar. Do středověkého historického jádra lze vstoupit třemi branami, které stejně jako již rozpadlé hradby pocházejí z benátské doby. Součástí centra je i starý přístav, který v letních měsících ožívá čilým obchodním ruchem. Staré domy mají nad průčelími vytesány rodinné erby nebo náradí, které vyjadřuje stav, ke kterému majitel patřil. Cres získal statut města již v 14. století. K zajímavým památkám patří goticko-renesanční kostel Sveta Marija Sniežna a palác Arsan s cenou sbírkou rukopisů. Zde je uschován starý tisk misál z roku 1494, který byl vtištěn hlaholicí.

Crikvenica. Známé lázeňské město ležící na pobřeží cca 33 km jižně od Rijeky. Pohořím Veliké Kapely je oblast chráněna před nepříznivými klimatickými vlivy ze severu. Letovisko se stalo vyhledávaným též pro dlouhou písčnou pláž a písčité mořské dno, které je dostupné až 100 m od břehu. Moderní výstavba turistických ubytoven, vysoký standard služeb a bohatý společenský život láká především vyznavače rušnějšího pojetí rekreace. Původně na místě dnešního města stála římská osada, své jméno město dostalo podle kostela – crkva, který byl postaven v 15. století. Později byl přestaven na klášter, který v dnešní době slouží turistům jako hotel. Občané Crikvenice ovlivněni novými lékařskými výzkumy, které dokázaly léčivost tamějšího prostředí, postavili již v roce 1888 první veřejné koupaliště.

Ilovik. Menší ostrov jihovýchodně od Lošinj, porostlý borovicemi a voňavými květinami má jen dvě prodejny, poštu a známou hospůdku Rozmari, kde vedle tradičních chorvatských specialit lze dostat americké klasické jídlo. Na ostrově jsou domy většinou rekonstruované, ale neobydlené. Jejich majitelé žijí v USA a příležitostně je navštěvují.

Jadranovo. Osada vzdálená 7 km jihovýchodně od města Kraljevica, leží v blízkosti pobřežní magistrály. Nedaleko obce je malebná zátoka Lokvišće s léčivým usazeným bahnem. V zátoce byly též odkryty zajímavé archeologické nálezy. Jen úzký Tihi kanál odděluje v tomto místě pevninu od ostrova Krk.

Kampor. Malé letovisko v severozápadní části ostrova Rabu, vzdálené 3 km od města Rabu. Vesnice se může pochlubit románským kostelíkem ze 13. století a františkánským klášterem z 15. století, v kterém bylo zřízeno muzeum.

Kraljevica. Přímořské a průmyslové městečko, vzdálené 22 km na jih od Rijeky. Ve staré části města vyniká zámek a na návrší nad přístavem se vypíná druhý. Oba jsou postaveny ve slohu pozdní renesance v 17. století. Zámky patřili nejmocnějším chorvatským rodům Frankopanům a Zrinštím, kteří zde uzavřeli dohodu proti Habsburkům. Spiknutí bylo odhaleno a v roce 1671 jim byly sřaty hlavy. Hospodářsky významný je přístav s loděnicemi. V okrajových částech města jsou vybudována turistická střediska, například Uvala Scott.

Krk – ostrov. Ostrov vévodící skupině kvarnerských ostrovů bývá též označován jako největší ostrov v Chorvatsku. Poslední statistiky ale uvádějí, že jeho rozloha 406 km² má být totožná s Cresem. Severozápadní a západní část ostrova s níže položenými úrodnými poli má bohatou vegetaci. Zde je soustředěno nejvíce obyvatelstva. Jeho vyšší jihovýchodní část se skalisky a bez výrazné vegetace bývá zužována studenými nepříjemnými větry z pevniny, zvláště na podzim a v zimě. Nejvyšším místem na ostrově je vrch Obzova s 569 m.n.m. Na Krku žije 18.000 obyvatel, většina z nich se zabývá zemědělstvím a rybářstvím. Ostrov původně osídlili ilyrští Liburnové. Na začátku 12. století zde získává velkou moc a bohatství

feudální rod Frankopanů, kteří byli donuceni ostrov v roce 1480 prodat Benátkám. Na ostrově lze navštívit zpřístupněnou krasovou jeskyni Biserujka, s překrásnou krápníkovou výzdobou. Teprve v roce 1980 byl dokončen 1309 m dlouhý most „Krcíki most“, který spojuje pevninu s ostrovem. Začátek mostu začíná u města Kraljevica, o ostrůvek Sveti Marko jsou opřeny jeho oblouky jak z pevniny, tak z ostrova. Na mostě se vybírá mýtné jen za motorová vozidla.

Krk. Velmi staré městečko v jihozápadní části stejnojmenného ostrova. Historické jádro města stojí na úzké pevnině oddělující dvě zátoky. Uspořádání uliček a domů je téměř stejné jako před několika sty lety. V tomto stylu byly upraveny i městské hradby z 12. století se čtyřmi vstupními branami. Již v římské říši zaujímal město významného postavení pod jménem Curicum. Část opevnění a zbytky lázní připomínají tuto dobu. Ve městě se dochovalo několik významných stavebních památek, např. bazilika z 5. století, kapitula, palác Kotter a další. V tamější katedrále byli pohřbeni příslušníci feudálního rodu Frankopanů a místní biskupové. Město Krk od 5. století bylo biskupským sídlem. V současné době se stalo správním střediskem celého ostrova. Novodobá výstavba města s hotely, penziony a vilkami se rozrůstá podél členitého pobřeží. V nedaleké zátoce Dražica jsou ideální podmínky ke koupání i pro neplavce, s pěknou písčnou pláží.

Lopar – San Marino. Rozsáhlejší lázeňské středisko na severozápadním pobřeží ostrova Rab, rozprostírající se ve stejnojmenném zálivu. Z tamějšího přístavu vede trajektová doprava do Senje a Bašky. V protilehlém, východně položeném zálivu Crniku leží druhá část osady San Marino, která je pojmenovaná podle republiky, jenž byla založena místním rodákem – kameníkem Marianem. Turistická střediska nabízejí klidnější rekreaci, pláže jsou písčné, vhodné pro děti. Nejznámější z nich má výstižné jméno Rajska plaža. Pláže Sahara, Ciganka a Stolac Goli otok, /kde za trvání SFRJ bylo zřízeno vězení a byly zde i internovány nepohodlné osoby/, se nachází úrodná oblast převážně osázená olivovými sady. Jsou vyhrazeny vyznavačům naturismu. V severovýchodní části směrem k ostrovům Grgur a

Lošinj – ostrov. Patří do skupiny kvarnerských ostrovů. S ostrovem Cres je spojen pohyblivým mostem, který překlenuje 11 m širokou úžinu. Ostrov osídlil kolem roku 1600 před naším letopočtem kmen ilyrských Liburnů, který též nechal prokopat kanál pro snadnější plavbu. Ostrov má velmi příjemné podnebí se značným počtem ročního slunečního svitu cca 2500 hodin, proto se stal vyhledávaným místem k odpočinku už v 19. století vídeňskou aristokracií. Na větší části ostrova převládá zalesnění středozemním i subtropickým rostlinstvem. Pro výborné klimatické podmínky a pro borové lesy, bývá vyhledáván nejen k rekreaci, ale i k ozdravným pobytům, především vhodným pro alergiky a astmatiky. Svě neduhy zde léčil i rakouský císař František Josef, korunní princ Rudolf a následník rakouského trůnu František Ferdinand.

Lovran Původně středověké městečko na východní části poloostrova Istrie, na břehu Kvarnerského zálivu. Dnes - přímořské lázně, vzdálené 5 km od Opatije. Příjemné klimatické podmínky, bujná vegetace, vhodné ubytovací kapacity a bohatý společenský život, to jsou hlavní důvody k celoročním rekreačním pobytům. Většina hotelů má vlastní pláže. Na veřejných plážích je vybíráno vstupné.

Malinska. Malé městečko v západní části ostrova Krk, ležící na konci stejnojmenného zálivu. V posledních letech významná výstavba turistických zařízení s upravenými zahradami a parky. Mezi nimi zvláště vyniká rekreační komplex Haludovo z roku 1970 i s bazény se slanou vodou. Malinska se stala oblíbeným letoviskem s upravenými plážemi a bujnou

vegetací. V letních měsících se ve městě konají společenské a kulturní akce, nejznámější je festival folklóru z ostrova Krk pořádaný každoročně každou první neděli v srpnu.

Mali Lošinj. Největší letovisko na ostrově Lošinj. Stará část města byla stupňovitě postavena na konci širokého zálivu, převládají zde stavby z období baroka a klasicizmu. Turisty vyhledávané lázeňské místo již v minulém století. V roce 1885 přicestoval do obce jako první rakouský turista dr. Conrad Clar se svým nemocným synem. Po několika týdenním pobytu se zdraví chlapce výrazně zlepšilo. Tato zpráva poznamenala rozvoj městečka, které získalo záhy statut klimatických ozdravných lázní. Na poloostrově Cikat měl i císař František Josef svoji rezidenci. Dnes tato vila nese jméno Karolina. V okolí se nachází udržovaný lesopark. Toto místo s dobře vybavenými turistickými zařízeními si stále zachovává svoji přitažlivost. Mali a Velki Lošinj je spojen výletní cestou, kterou lze absolvovat za necelých 45 minut volné chůze.

Kvarner - druhá část

Mošćenička Draga. Přímořské lázeňské středisko ležící 13 km od Opatije na východním pobřeží Istrie. Lázně jsou chráněny před nepříznivými vlivy pohořím Učky. Podél 2 km oblázkové pláže se rozprostírá výstavba ubytovacích zařízení včleněná do zelených zahrad a parků. Mělké moře a upravené pláže jsou vhodné k rekreaci pro rodiny s dětmi.

Novi Vinodolski. Moderní turistické městečko na pobřeží cca 45 km na jihovýchod od Rijeky u Velibského průlivu. Původní osada stála na návrší kolem hradu ze 13. století, patřící rodu Frankopanů. V roce 1288 zde byl vydán tzv. Vindolski zakon – zákoník zvykového práva, psaný hlaholicí. Hrad byl v minulém století přestavěn na zámek. Ve starém městě je zachováno několik středověkých stavebních památek. Nová část města s hotely a restauracemi se rozprostírá podél moře, nejvíce jich je soustředěno v zálivu LIšanj. Město již více než 100 let nabízí turistické služby.

Njivice. Z původně malého rybářského sídliště se za posledních 25 let stalo turisticky přitažlivé městečko uprostřed bujné vegetace. Njivice leží v západní části ostrova Krk podél nevelkého zálivu Kijac. Pláže jsou převážně oblázkové a kamenité, místa ke slunění upravená. Smíšené lesy sahají místy až k samému moři, kde lze najít malé skryté zátoky. Nedaleko autokempu je nudistická pláž. Městečko nabízí všestranné sportovní vyžití, množství kulturních a společenských akcí.

Omišalj. Městečko ve stejnojmenné zátocce v západní části ostrova Krk. Původní opevněné sídlo patřilo rodu Frankopanů. Historická středověká část je do dnešních dnů zachována v původním stavu. Nedaleko města bylo vybudováno letiště a větší přístav, kde jsou průmyslové stavby. Nově postavená turistická zařízení jsou v dostatečné vzdálenosti od přístavu.

Opatija. Vyhlášené lázeňské město na východním pobřeží Istrijského poloostrova. Nejvyšší horou Učky je chráněno před nepříznivými větry z vnitrozemí. Opatije patří přes 150 let k vyhledávaným lázeňským místům Chorvatska. Když v roce 1844 nechal Iginio Scarpa, italský obchodník z Rijeky postavit pro svoji manželku letní vilu Angiolinu, jistě netušil, že za pár let se stane Opatije místem odpočinku rakouské šlechty a samotné císařské rodiny. Ne nadarmo se jí říká první dáma chorvatské turistiky. Na okraji města jsou udržované lesoparky s exotickými dřevinami a květinami. Středem města probíhá promenáda, kde jsou luxusní hotely, obchody a restaurace. Některé hotely mají vlastní pláže, kde je neubytovaným

zamezen přístup. Ve městě jsou čtyři veřejné pláže s navezeným pískem, ale platí se vstupné. Koupaliště jsou chráněna sítěmi před žraloky. Lázně Opatije jsou celoročně navštěvovány zámožnější klientelou. Několikakilometrová pobřežní část po město Lovran se nazývá Opatijská riviera.

Osor. Poslední městečko na ostrově Cres při otočném mostu na Lošinj. Osor byl spojen s námořní tradicí. Když se však začaly stavět velké lodě, které nemohly proplout úzkým kanálem, začalo město ztrácet na svoji důležitosti. Historické jádro města má mimořádné stavební památky, kostely, hradby, sochy, katedrálu. Po staletí byl Osor nejdůležitějším správním místem pro ostrovy Cres a Lošinj, dnes pozvolna obnovuje svoji krásu s ohledem na rozvoj turistiky. V letní sezóně se ve městečku pořádají kulturní slavnosti.

Punat. Největší městečko na ostrově Krk. Starší středověká zástavba je na návrší s několika původními stavebními památkami. Přes mořskou úžinu zálivu kdysi stával most, po kterém je pojmenováno město. Dnes toto místo připomínají jen rozvaliny pilířů. Pravidelně se ve městě v turistické sezóně konají různé kulturní festivaly a zábavné akce. Nové turistické zařízení se vybuďovalo podél pobřeží nad písčnou pláží, s mírně se svažujícím mořským dnem. V zálivu dominuje zelený ostrůvek Košljun s františkánským klášterem.

Rab – ostrov. Patří do kvarnerské ostrovní skupiny, leží jihovýchodně od ostrova Krk na ploše 94 km². Pravidelná trajektová přeprava vede z pobřežního městečka Jablanac a ostrovní osady Mišnjak. Trajektová doprava s pevninou se zabezpečuje i na severozápadním cípu ostrova v přístavu Lopar. Severní část ostrova tvoří na první pohled drsná kamenitá krajina, podobná měsíční krajině, vystavená studeným severním větrům. První rostliny jsou až na kopcích, které jsou porostlé pelyňkem, šalvějí a levandulí. Jižní a západní část má již bujnou vegetaci s borovými lesy, duby a makchií. Ostrov má více než 2500 slunečních hodin, průměrná letní teplota vzduchu činí 24°C a v zimě neklesne pod 10°C. Na mírných svazích se pěstuje vinná réva, zelenina a olivy. Nejvyšším místem je vápencový vrch Kamenjak s 408 m.n.m. V osadách na ostrově se eviduje mnoho významných stavebních památek. Na ostrově žije asi 9000 obyvatel, během léta se tento počet několikanásobně zvýší. Kapacita turistických lůžek činí 28.000, z toho více než 16.000 se nabízí v soukromí.

Rab. Městečko na západním pobřeží stejnojmenného ostrova bylo postaveno na skalnatém výběžku. Již za římské říše osada s opevněným přístavem dostala od císaře Oktaviana Augusta statut města. Typické středověké jádro města je obeháno hradbami. Nad městem dominují čtyři věže se zvony v románském slohu. Mezi zajímavé stavební památky patří chrám Sveta Marija ze 12. století a Knežev dvor ze 13. století. V centru města se nachází park Komrčar, kde rostou topoly, indické fíkovníky, vavříny, rozmarýny, pinie, agáve a další exotická rostlinstva. Podél hradeb vede dlouhá promenáda, pod níž jsou kamenité a oblázkové pláže. V letních měsících se uličky a náměstí stávají jednou velikou galerií, kde vystavují a prodávají umělci z celého Chorvatska.

Rijeka. Významné průmyslové město s největším přístavem v Chorvatsku leží na pobřeží Kvarnerského zálivu. Kdysi tu stávala při ústí řeky ilyrská vesnice, později zde Římané vybudovali opevnění proti Dalmatům. Ve středověku město dostalo výsostné postavení, statut svobodného přístavu. Benátky a Turci se střídavě podíleli na ovládnutí Rijeky, teprve habsburkové zajistili její modernizaci a novodobý hospodářský význam. Do roku 1918 sloužila jako přístav Rakousku – Uhersku, včetně válečného loďstva. Od roku 1919 patřila k Itálii. Po druhé světové válce nastal velký rozmach města, byly postaveny nové obytné čtvrti, průmyslové podniky a rozšířen a zmodernizován přístav. Dnes má Rijeka 165.000 obyvatel,

stala se důležitým kulturním a administrativním centrem Kvarneru, je zde Národní divadlo Ivana Zajce, četná muzea, galerie, univerzity a zoologická zahrada. Město má mnoho stavebních památek, například Zborna crkva ze 13. století, poutní kostel Marija Lauretanska z 15. století. Nad městem se vypíná starý hrad rodu Frankopanů Trsat ze 13. století, odkud je překrásný výhled na záliv s ostrovy. Sušak, dnes předměstí Rijeky, bývalo hraničním městem mezi Jugoslávií a Itálií. Teprve po roce 1945 získalo město dnešní název, předtím se používalo jméno Fiume.

Selce. Turistická osada ležící na pobřeží 38 km jižně od Rijeky nedaleko Crikvenice. Obec byla založena za Římské říše. Moderní turistické stavby jsou rozmístěny podél dlouhé oblázko-kamenité pláže, místy přerušené skalisky s betonovými platy.

Susak. Ostrov jihozápadně od Lošinju, který se vymyká přírodním zákonům o ploše 6,3 km². Jediný písčný ostrov mezi okolními vápencovými, s lodním spojením z Malého Lošinju. Uvádí se, že na ostrově je vrstva 20 miliónů krychlových písku uložených na vápencovém podloží. Nejvýše položené místo je vrch Garba s 99 m.n.m. Ve vesnici Gornje selo jsou zbytky benediktinského kláštera z 11. století a kostel sv. Nikoly, místního ochránce. Na ostrově se hovoří zvláštním dialektem, ženy se oblékají při svátečních chvílích do mini-krojů. Ostrov jakoby stvořen pro vyznavače koupání a pro klidnou rekreaci. Místní lidé pěstují po celém ostrůvku na po staletích vybudovaných terasách víno, které má mimořádné aróma.

Supetarska Draga. Obec na západní části ostrova Rab. Kdysi se v dolině u osady těžila sůl. Na tomto místě byla postavena v 11. století z bílého kamene románská bazilika sv. Petra. Před větrem chráněné v mělké zátocce Draška uvala hnízdí a přezimuje mnoho druhů ptactva. Na okraji zátoky lze motorovou lodí navštívit zelené ostrůvky Maman, Srednjak a Sailovac. V obci Supetarska Draga je evidováno 2.300 turistických lůžek.

Unije. Menší, značně členitý ostrov na západ od Lošinju. Ideální místo pro milovníky přírody, jachtingu a robinzonského způsobu života. Ostrov je porostlý rozmanitou středozemní vegetací, proto se mu mezi posádkami plachetnic říká Zelený ostrov – Zelen otok.

Valun. Malá vesnička uprostřed ostrova Cres. V obci je uložena vzácná historická památka Valunska ploča, jedná se o náhrobní kámen s vytesaným nápisem v hlaholici pocházející z 11. století. Považuje se za nejstarší dochovanou písemnou památku ve staroslověnštině. Unikátní deska byla skryta do sakristie v kostele Sveta Marija postaveného též v 11. století.

Veli Lošinj. Městečko s přístavem rozkládající se na jihovýchodním výběžku ostrova Lošinj. Bohatý historický vývoj osady se začíná psát již v řeckém období, později byla ovládnuta Římskou říší a posléze Byzanskou. Ze zachovalých stavebních památek vyniká románský kostel Svetog Nikole ze 14. století s upravenou kamennou věží, která sloužila k úkrytu před piráty. Teplé podnebí, stále zelené rostlinstvo, vysoký počet hodin slunce, čistý vzduch a křišťálové moře, to je důvod, proč se zde úspěšně celoročně léčí astmatici a alergici. Nad městem stojí zámek rakouského arcivévodky Karla Štěpána s přilehlým parkem se vzácnými dřevinami, dnes objekt slouží jako dětské sanatorium. V 19. století tu bylo postaveno několik pseudozámečků rakouských aristokratů a továrníků. Městečko Veli Lošinj je podstatně menší než Mali Lošinj, letoviska jsou spojena promenádní cestou.

Vrbnik. Původně rybářská osada v severní části ostrova Krk. Středověké městečko se terasovitě rozprostírá na úbočí kopce s výhledem na moře. Staré jádro bylo obehnané hradbami, součástí obrany byl i hrad rodu Frankopanů. Kameny z obraných hradeb se v

pozdějších letech, když pominulo nebezpečí, staly stavebním materiálem. Městečko má věhlasnou knihovnu s 15.000 svazky, mezi nimi jsou i hlaholské rukopisy ze 14. století, uložené v Zadrůžni domu. Knihovna je pro veřejnost přístupná, platí se vstupné.